

Talmud tutuksi

Aloittelemme opetusten sarjaa jossa käsittelemme juutalaisia lähteitä. Siihen sisältyy sekä Talmudin että Midrashin lähteitä. Joskus kun uskovainen kristitty kuulee sanan Talmud, niin hän voi pelästyä. Sanasta Talmud voi tulla se käsitys, että siinä on jotain maagisia tekstejä. Tai voi tulla vaikutelma, että Talmudin teksti vaikuttaa pahoin ihmiseen, joka lukee ja tutkii sen tekstiä. Haluan, että tässä oppitunnilla selvitämme, mikä Talmud todellisuudessa on.

Sana Talmud tarkoittaa, että jotain tutkitaan perusteellisesti. Jos me avaamme Talmudin kirjan, niin me näemme sivun, ja sivun keskellä on Tooran teksti. Ja tämän tekstin ympärillä vasemmalla ja oikealla, sekä ylhäällä ja alhaalla on jotkut kommentit. Nämä kommenttitekstit ovat muodostuneet monien satojen vuosien aikana. Se tarkoittaa sitä, että tätä sivun keskipiste tekstiä tutkitaan, mutta tämä teksti on ehkä vaikea ymmärtää, ja sen takia kommenttitekstejä ja syvempää tutkimista vaaditaan. Tai jos tulee epäilyksiä siitä, miksi tämä Tooran teksti on epäselvä.

Ennen kuin me alamme käsitellä mikä on Talmud, mikä on Talmudin teksti, ja mitä siellä on epäselvää, meidän pitää historiallisesti palata toisen Temppelein aikaan. Siihen aikaan, kun Temppeli oli hajotettu. Silloin ei tapahtunut ainoastaan historiallinen Temppelein tuhoaminen, vaan myös koko Israelin kansan kohtalon vaarantuminen. Israelin kansa joutui lähtemään pakoon Israelin Pyhästä maasta, ja myös juutalaiset viisaat ja Rabbit joutuivat vainotuksi. Ja silloin tuli selvästi pelko siitä, että koko juutalainen traditio voi tuhoutua.

Juutalaisuudessa ei ole sellaista tekstiä, jota pelkästään luetaan, vaan jokaista tekstiä juutalaisuudessa on tapana vielä kommentoida ja tulkita. Synagogassa Rabbi antoi omaa kommenttiaan Tooran tekstistä joka Shabatti. Näitä kommentteja ei ollut tapana kirjoittaa ylös. Osa niistä Tooran tekstin kommentteista tuhottiin, eikä niistä kerrottu toisille, ja ne jäivät tietämättä. Mutta silloin kun Rabbit ja opettajat elävät, he siirtävät tietoja toisilleen, ja myös kansalle, sukupolvesta sukupolveen. Aiemmin se oli suullinen kertomus sukupolvesta sukupolveen, mutta kun koko

Israelin kansa joutui pakkosiirtolaisuuteen ja tuhon tilanteeseen, silloin tuli hätä ja he halusivat kirjoittaa tekstiä paperille. Silloin ensimmäisen kerran tehtiin päätös siitä, että tämä kaikki kommenttiteksti tulee kirjoittaa ylös kirjallisena paperille. Ensisijaisesti paperille kirjoitettiin lakia. Laki missä oli selitykset mitä pitää tehdä, mitä noudattaa ja mitä erilaisissa elämäntilanteissa pitää tehdä. Ja tämä lakia koskeva kommenttiteksti on nimeltään Mishna. Mishna on ollut hyvin lyhyt versio, tiivistettynä kirjoitettuna paperille. Ja sen takia, että se oli tiivistetty, kaikki asiat siinä eivät olleet täysin selviä ja ymmärrettäviä. Mishnan teksti oli niin epäselvä, että 200 vuotta Mishnan kirjoittamisen jälkeen juutalaiset joutuivat kirjoittamaan selityksiä Mishnaan. Ja siinä paikassa missä juutalaiset viisaat ja opettajat kokoontuivat, he aina keskustelivat keskenään Mishnan tekstistä. Israelin maassa tuo paikka oli Pohjois-Israelissa Tverian alueella. Ja toinen kohtaamispaikka oli Babyloniassa, missä Mishnan tekstiä yritettiin selvittää ja tulkita. Ja silloin syntyi Babylonin Talmudin selitykset.

Tämä kirjoitettu teksti oli nimenomaan selitykset ja selvitykset Mishnan tekstistä, ja Jumalan laista. Silloin syntyi kaksi Talmudin versiota. Ensimmäinen oli Jerusalemin Talmud ja toinen oli Babylonin Talmud. Ja Talmud käsitteli nimenomaan Herran lakia ja selityksiä Mishnan tekstille.

Juutalaiset viisaat Rabbit ja opettajat tutkivat keskenään myös Tooran tekstiä, ja myös muita Vanhan Testamentin tekstejä. Toisen Tempelin tuhoamisen jälkeen syntyi paljon kirjallisuutta, missä on tulkintaa Tanachin tekstistä. Ja tämä teksti oli nimeltään tulkintoja, eli Midrash tekstiä. Tämän Midrash tekstin kirjoittivat erilaiset opettajat ja juutalaiset Rabbit eri aikoina. Ja monissa teksteissä heidän kantansa ja näkökulmansa olivat ristiriidassa toistensa kanssa. Ja tämä Midrash teksti oli eri kirjoissa, eri kokoelmissa, eikä kukaan heistä kokoontunut yhteen.

Toisen vuosisadan lopussa alkoi muodostua Midrashin tekstiä, kokoelmia. Ja jokaisessa koulussa uskontoryhmällä oli omat kokoelmat Midrashin tekstistä, ja heidän näkökulmansa. Silloin muodostuivat pienet Midrashin kokoelmat. Ja siinä Midrashin tekstissä on viikon Tooran tulkintoja. Siinä luetaan jotain Tooran tekstiä, ja opettajat ja Rabbit tutkivat tätä Tooran tekstiä, ja myös opiskelijat antavat oman näkökulmansa tekstistä. Eikä päämääränä ole se, että kaikilla olisi yhtenäinen mielipide. Vaan toisinpäin, että jokainen voi antaa oman näkökulmansa Tooran tekstistä. Ja pääpiste on nimenomaan siinä, että jokainen voi tuoda oman näkökulmansa. Ja teksti on sitä rikkaampi, mitä enemmän on erilaisia mielipiteitä

viikon Tooran tekstistä. Juutalaiset opettajat ovat hyvin ylpeitä siitä, että heidän opiskelijansa eivät ole samaa mieltä opettajan kanssa, vaan että he tuovat omia näkökulmiaan Tooran tekstistä. Juutalaisilla oli silloin tapana kirjoittaa nämä keskustelut ja viikon Tooran tulkinta ylös. Ja se tapahtui toisen vuosisadan luvun lopussa. Ja silloin syntyivät ja muodostuivat ensimmäiset Mirdash kirjat, kokoelmat, mutta Midrashin teksti ei vielä loppunut siihen. Koko ajan Midrashin teksti lisääntyi ja lisääntyi. Ja periaatteessa jokainen opettajan ja opiskelijan välinen keskustelu opetustilanteessa aina synnytti uutta Midrashin tekstiä.

On kaksi hyvin tunnettua juutalaista kouluryhmää. Tunnettu opettaja Rabbi Akiva ja Rabbi Ishmaela. Heillä oli aina omia Midrashin tekstejä, ja he menivät ympäri maailmaa. Ja syntyi tulkitsevia Rabbeja, jotka eivät tunteneet Tooran kirjoituksia, vaan he tuntevat Midrashin tekstejä.

Seitsemännen vuosisadan lopussa syntyi iso kokoelma Tooraa tulkitsevää tekstiä. Ja seitsemännen vuosisadan lopussa on muodostunut kokonainen kokoelma juutalaisesta tekstistä. Ja kun me tutkimme tätä tulkintatekstiä, se on hyvin paljon ristiriidassa keskenään. Mutta tämä ristiriita ei pelästyä ketään juutalaista. Juutalaisuudessa on muodostunut tavaksi hyväksyä erilaisia näkökulmia Pyhien Kirjoitusten tulkinnasta. Jos me avaamme Midrashin tekstiä, ja luemme, me näemme että siinä voi olla viisi tai kuusikin mielipidettä yhdestä Tooran tekstistä. Ja kun me tutkimme jatkossa Talmudin tai Midrashin tekstiä, meidän ei tarvitse epäillä sitä siksi, että tulkinnat ja kommentit ovat erimielisiä keskenään.

Myös tänä päivänä on mahdollisuus jokaisella joka tutkii Pyhiä Kirjoituksia, tuoda siitä omaa mielipidettä ja tulkintaa. Eikä välttämättä tarvitse olla samaa mieltä aikaisempien tekstin tulkintojen kanssa.

Meille voi syntyä kysymys minkä takia meidän tarvitsee tutkia kaikki nämä juutalaiset tekstit? Me voimme nähdä kaksi tärkeää syytä juutalaisten tekstien tutkimisessa, millä perusteella meidän kannattaa tutkia juutalaisia tekstejä. Ensiksi tämä teksti oli hyvin tunnettu evankelistoille. Kaikki evankeliumitekstit olivat niiden ihmisten kirjoittamat, jotka tunsivat nämä juutalaiset tekstit, ja ne kirjoitettiin niille, jotka ovat itse tunteneet juutalaisia tekstejä. Ja sen takia, jos me olemme tietoisia näistä juutalaisten teksteistä, meille olisi helpompi tutkia evankeliumin kirjoituksia. Jokaisessa evankeliumissa me voimme nähdä näitä perusjuutalaisia kertomuksia ja

lähteitä, mitä kirjoittaja on käyttänyt. Ja meille on helpompi nähdä ne, kun me jatkossa tutkimme evankeliumeja.

Ja toinen syy on siinä, että kun me tutkimme jonkun työtä, meille on helpompi ymmärtää sen työn tarkoitus, jos meillä on perusteelliset tiedot tästä työstä. Jokainen, joka aloittaa talon rakentamista, ottaa ennen talon rakentamista selvää miten talo pitää rakentaa, ja miten toisilla on kokemuksia tämän talon rakentamisesta. Kun me aloitamme tutkimaan Pyhiä Kirjoituksia, meille on hyvin tärkeää saada ennakkotietoja, mitä muut ovat jo tutkineet ja selvittäneet tästä tekstistä paljon aikaisemmin. Ja ottakaamme huomioon, että nämä ihmiset tunsivat alkuperäisen kielen. Ja toinen syy on siinä, että tämä Rabbien tekstin tuntemus on paljon rikkaampi, ja he voivat vahvistaa meidänkin tekstin tuntemustamme, kun me tutkimme Sanaa.

On olemassa vielä kolmas syy, miksi meidän pitää tutkia juutalaisia lähteitä. Ehkä ei niin tärkeä, mutta kuitenkin merkittävä. Kaikki nämä ihmiset, jotka tekivät Tooran tulkintatekstiä, heidän päämääränsä oli etsiä Herran kasvoja, ja lähestyä Häntä, sekä Hänen tahtoaan. Ja kun he olivat tässä Jumalan kasvojen etsimisessä, koko elämän prosessissa, heille syntyi hyvin vahva hengellinen kokemus. Ja tämä voi yhdistää meitä, koska meidänkin päämäärämme on saada hengellinen kasvu. Ja sen kautta olemme heidän kanssaan samassa henkisessä tilassa. Ja näitten kaikkien kommenttitekstien takana ovat elävät ihmiset, jotka ovat kirjoittaneet nämä tekstit. Ja meillekin eläville ihmisille on hyvä tapa ottaa heidän elämäkokemuksensa, ja oppia heidän elämästään. Ja tämä on meidän päätarkoituksemme, miksi me alamme tutkimaan juutalaisia kirjoituksia ja lähteitä.

Seuraavalla oppitunnilla katsomme minkälaisia lähteitä meillä on olemassa. Ja millä kielellä ne ovat kirjoitettuna. Ja millä tavalla niitä voi tulkita ja ottaa vastaan. Ja tämä avara ymmärrys lähentää meitä konkreettisesti tutkimaan joitain juutalaisia lähteitä. Ja sen jälkeen voimme nähdä mitä hyviä ja tärkeitä asioita me voimme ottaa niistä teksteistä omaan elämäämme käyttöön.

rabbi J.Melamed

14.11.2012

